

FIȘA DISCIPLINEI

Universitatea Academiei de Științe a Moldovei Facultatea Științe Socioumanistice			Denumirea cursului: Lexicologia și lexicografia limbii române Codul cursului în planul de studii: F.02.O.008				
Nivelul calificării ISCED: 6 Domeniul de formare profesională: 222 Limbi și literaturi Specialitatea: 222.1 Limba și literatura română și limba engleză			Catedra responsabilă de curs: Limbi și literaturi Titular/Responsabil de curs: dr hab., prof. univ. Vasile Bahnaru, dr Ana Vulpe				
Total ore			Număr de ore pe tipuri de activități			Forma de evaluare Studiu individual	Număr de credite Curs
total	contact direct	studiu individual	curs	total	contact direct		
90	60	30	2	90	60	30	3
<p>Cursul de <i>Lexicologie și lexicografie</i> reprezintă corelare adecvată cu programul de studii</p> <p>Cursul de Lexicologie și lexicografie urmărește să ofere studenților cunoștințe de bază, dar și o viziune de ansamblu asupra problemelor studiate în cadrul cursului respectiv. Constituirea lexicologiei moderne se datorează într-o anumită măsură și lingviștilor români originari din Basarabia, nu numai din România. Din aceste considerente, se realizează o scurtă trecere în revistă a istoriei lexicologiei și lexicografiei, insistându-se în mod special pe cercetările realizate de lingviștii români. Astfel, după a examinare detaliată a metodelor de cercetare (generale, speciale, tradiționale și mai ales contemporane), se definește vocabularul limbii ca un sistem, constând din unități și relații dintre acestea (sintagmatice, paradigmatic, derivative), acesta (sistemul lexical) materializându-se în câmpuri lexico-semantice, ansambluri, subansambluri, paradigme lexical etc.). O atenție deosebită se acordă relațiilor existente între două sau mai multe unități lexicale luate în mod arbitrar: a) în planul expresiei – omolexie (omonimie), paralexie (paronimie) și eterolexie; b) în planul conținutului; - omosemie (sinonimie), parasemie și eterosemie) și c) în planul expresiei și în planul conținutului simultan (parasemolexie). În continuare, sunt examinate modalitățile de îmbogățire a lexicului: cantitativă (derivarea, calcul, împrumuturile lexicale) și calitativă (mutațiile de sens). Se insistă în mod special asupra definiției cuvântului ca unitate biplană și asupra definiției sensului unităților lexicale, identificându-se, în funcție de caracteristicile semantice și funcționale, diferite tipuri de cuvinte și de sensuri. Se propune de asemenea o clasificare funcțional-stilistică a lexicului românesc, în funcție de diversificarea acestuia pe axa temporală (unitate literară vs unitate arhaică/neologică), teritorială (unitate literară – unitate dialectală/regională/provincială) și socială (unitate literară – argou, jargon, termeni populari, de artizanat, meșteșuguri populare, cuvinte injurioase, indecente etc.).</p> <p>În problema lexicologiei diacronice, se insistă asupra stratificării etimologice a lexicului românesc. În fine, se explică obiectivele lexicografiei, ca disciplină teoretică de elaborare a principiilor de elaborare a dicționarelor de toate tipurile și ca disciplină aplicată de activitate practică de alcătuire și de redactare a dicționarelor, acordându-se o atenție aparte tipologiei dicționarelor în sensul familiarizării studenților în problema consultării eficiente a dicționarelor,</p>							
<p>Competențe dezvoltate în cadrul cursului</p> <p>Competențe generale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - capacitatea de a comunica în scris și verbal, de a înțelege și a-i face pe alții să înțeleagă diferite mesaje în situații diverse; - capacitatea de a urmări și a evalua argumentele și de a descoperi esența acestora; - abilitatea de a utiliza și a manipula tehnologiile informaționale; - capacitatea de a reflecta critic asupra obiectului și scopului învățării; - capacitatea de a comunica constructiv în situații sociale diferite; - capacitatea de a lucra în cadrul unei echipe; - demonstrarea abilităților de analiză în luarea deciziilor în plan profesional. <p>Competențe specifice:</p>							

- generalizarea cunoștințelor din domeniul științelor socioumane;
- analiza și sinteza diverselor teorii și opinii în domeniul lexicologiei și lexicografiei;
- determinarea relațiilor interdisciplinare și evidențierea utilității lor;
- utilizarea conceptelor teoretice în aprecierea textului literar;
- comunicarea ideilor, problemelor și soluțiilor din domeniul științelor socioumane atât într-un mediu specializat, cât și în unul nespecializat;
- formularea și argumentarea punctelor de vedere proprii în domeniul lexicologiei și lexicografiei.

Finalități de studii ale cursului:

- cunoașterea și însușirea abilități de identificare și interpretare a conceptelor și teoriilor fundamentale din lexicologie;
- dezvoltarea capacității de memorare, generalizare și analiză critică a informației;
- utilizarea noțiunilor, principiilor și metodelor de studiu contemporane în cercetarea științifică și în acțiunile practice de elaborare a operelor lexicografice;
- cunoașterea principiilor de comunicare corectă și eficientă din perspectiva corectitudinii limbii române;
- definirea și explicarea problemelor studiate de lexicologie;
- determinarea rolului și importanței lexicologiei în ansamblul de discipline lingvistice;
- cunoașterea și aplicarea teoriilor lexicologice în soluționarea problemelor cu caracter interdisciplinar.

Condiții prerechizit: pentru a audia cursul, studenții trebuie să acumuleze credite la disciplinele *Introducere în lingvistica generală, Fonetica și dialectologia limbii române, Limba și civilizația latină, Introducere în teoria literaturii.*

Teme de bază: Definirea și specificul problematic al lexicologiei. Fundamentul metodologic al lexicologiei; istoricul lexicologiei, începând cu antichitatea și terminând cu teoriile contemporane. Contribuția savanților români la dezvoltarea lexicologiei. Perspective teoretice contemporane de evoluție a lexicografiei on-line. Distincția ontologie vs gnoseologie în lexicologie și aplicarea acestora în procesul de analiză lexico-semantică a lexicului și în procesul de elaborare și de redactare a dicționarilor.

Strategii de predare-învățare: prelegeri interactive, lecții asistate la calculator, proiecte, consultații.

Strategii de evaluare:

Evaluarea este realizată prin diverse metode: prezentări, rapoarte, participări la discuții, portofolii etc. Nota finală se constituie din următoarele componente: rezultatul evaluării finale (40%), cel puțin 2 evaluări curente (40%), evaluarea calității lucrului individual al studentului (20%).

Bibliografie selectivă:

1. V. Bahnaru, Elemente de lexicologie și lexicografie. Chișinău. Editura Știința, 2010.
2. V. Bahnaru, Elemente de semasiologie română. Chișinău. Editura Știința, 2009.
3. V. Bahnaru (redactor), Lexicologia practică. Chișinău, 2014.
4. A. Bidu-Vrânceanu, Câmpuri lexicale din limba română. Probleme teoretice și aplicații practice. București: Editura Universității din București, 2008.
5. E. Coseriu, *Vers une typologie des champs lexicaux // L'Homme et son langage*, Louvain – Paris – Sterling, Virginia: Éditions Peeters, 2001, p. 285-410.
6. Coteanu, N. Forăscu, A. Bidu-Vrânceanu, *Limba romana contemporana, vol. 2. Vocabularul*. București: Editura Academiei, 1985.

Data

Semnătura